

5. Tekrar Testi

1. Bir gün Abdullah b. Mesud'a hüküm verme konusundaki görüşü sorulduğunda o şöyle demiştir: "Bundan sonra sizden biri, hüküm verilmesi gereken bir sorunla karşılaşırsa Allah'ın kitabındaki hükümlere göre karar versin. Onda bulunmayan bir işle karşılaşırsa, Hz. Peygamber'in hükümleriyle meseleyi çözmeye çalışsın. Bu ikisinde söz konusu edilmeyen bir mesele ile karşılaşırsa salih insanların verdiği hükümlere göre cevap versin. Ancak bunların hepsinin dışında bir durumda ise kendi görüşüne göre içtihat etsin. 'İçtihat etmekten korkuyorum.' demesin. Çünkü helal bellidir, haram da bellidir. Bu ikisinin arasında ise (helal mi haram mı olduğu belli olmayan) şüpheli meseleler vardır. Seni şüpheye düşüren şeyleri bırak, şüphe duymadığın şeylere bak."

Bu metinden bir konuda hüküm verilmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurmak hüküm çıkarma yöntemlerinden biridir.
B) Kur'an-ı Kerim dışındaki kaynaklardan çıkarılan hükümlere mesafeli olunmalıdır.
C) Ortaya çıkan yeni problemler hakkında içtihat etmekten kaçınılmamalıdır.
D) Hakkında kesin hüküm verilememiş kuşkulu şeylerden uzak durulmalıdır.
E) Sünnetin problemleri çözmede önemli bir fonksiyonu bulunmaktadır.
2. Gelişen ve değişen dünyada, gıda maddelerinden sağlık ve tıp alanına kadar birçok sahada, geçmişte karşılaşılmayan ve bu nedenle hükmüne Kur'an ve sünnette doğrudan rastlanamayan birtakım meseleler ortaya çıkmaktadır. Bu meselelerin çözümlenmesi, Müslümanların dinlerine uygun yaşayabilmeleri için büyük önem taşımaktadır. Yeni dinî meselelerin çözümü, yani Müslümanların bireysel ve toplumsal davranışlarının din ile bağlantısı "ıçtihat" yoluyla sağlanmaktadır.

Bu metin içtihat ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı niteliğindedir?

- A) Yaparken başvuru kaynakları hangileridir?
B) Hangi amaçla yapılmaktadır?
C) Ne zaman ortaya çıkmıştır?
D) Genel şartları nelerdir?
E) Kimler yapabilir?
3. Zekât, sadaka ve infak gibi ibadetler insanların birbirine karşı hak ve görevlerini hatırlatarak daha mutlu bir sosyal çevrenin oluşmasını sağlar. Toplumun birlik ve beraberlik içinde huzurlu bir yaşam sürdürmelerine katkı sunar. Bu bağlamda din ile sosyal ve - - - - hayat arasında sıkı bir ilişkinin var olduğu inkar edilemez bir gerçektir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) manevi B) siyasal C) iktisadi D) hukuki E) beşerî

5. Tekrar Testi

4. İslam'ın korunmasına önem verdiği temel haklar; can, nesil, akıl, mal ve din emniyeti olmak üzere beş başlık altında değerlendirilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerin hangisi diğerlerinden farklı bir hakkı ifade etmektedir?

- A) "Kim Allah için elindekinden verir ve sakınıp onu tasdik ederse, biz onun işlerini kolaylaştırır, onu başarılı kılarız."
(Leyl suresi, 5-7. ayetler)
- B) "Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma!"
(İsrâ suresi, 26. ayet)
- C) "O, geceyi içinde dinlenesiniz diye sizin için yaratan, çalışıp kazanmak için de gündüzü aydınlık kılandır..."
(Yûnus suresi, 67. ayet)
- D) "Ölçüde ve tartıda hile yapanların vay hâline!"
(Mutaffifîn suresi, 1. ayet)
- E) "...Dünyadan da nasibini unutma..."
(Kasas suresi, 77. ayet)

5. "Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

- Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.
- Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığını, haksız yere öldürmeyeceksiniz.
- Zina etmeyeceksiniz.
- Hırsızlık yapmayacaksınız."

**Veda Hutbesi'nden alınan bu sözlerde İslam'ın korunmasını emrettiği temel haklardan hangisine deği-
nilmemiştir?**

- A) Nesil B) Mal C) Din D) Can E) Akıl

6. • "Ey iman edenler! Sözleşmeleri yerine getirin. ..."
(Mâide suresi, 1. ayet)
- "Namazı kılın, zekâtı verin, rükû edenlerle beraber rükû edin."
(Bakara suresi, 43. ayet)
- "Rabb'in, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. ..."
(İsrâ suresi, 23. ayet)

Verilen ayetlerin hüküm bakımından aşağıdakilerden hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Farz B) Mübah C) Sünnet D) Müstehap E) Mekruh

5. Tekrar Testi

7. Günümüzde insanların hayatını, sağlığını, beden bütünlüğünü, neslini, ahlakını riske atan; kimi zaman da insanlığa fayda sağlayıp onların ihtiyaçlarını gideren yeni uygulamalar ve ürünler ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda fetva verme becerisine sahip olan İslam âlimleri, yeni gelişmelerin ve uygulamaların dine uygunluğunu belirlerken bir takım ilkeleri dikkate almak zorundadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin sözü edilen ilkelerden biri olduğu söylenemez?

- A) Temel ahlaki değerler dikkate alınmalıdır.
B) Allah'ın koyduğu dengeyi korumak ana gaye olmalıdır.
C) Bireysel fetvalarla verilen bağlayıcı hükümlerle amel edilmelidir.
D) İnsanın fıtratı korunarak onur ve haysiyetinin zarar görmesi önlenmelidir.
E) Müçtehitlerin kimi hususlarda yeterli bilgi sahibi olamayacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

8. İslam dinin temel kaynakları, Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetidir. Kimi zaman ise yaşanan çağın sorunlarında, bu kaynaklardan doğrudan çözüme ulaşılamayabilir.

Bu durumda öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerekir?

- A) Üzerinde icma bulunan hükümlerin dikkate alınması
B) Diğer kutsal kitaplardan faydalanılması
C) Öylece bırakarak yorumsuz kalınması
D) Örf ve âdete göre karar verilmesi
E) Vicdanının sesinin dinlenmesi

9. "Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın. Biz onların da sizin de rızkınızı veririz. Onların canına kıymak gerçekten büyük bir günahdır. Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur. ... Ölçtüğünüz zaman tastamam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Bu hem daha iyidir hem de sonucu daha güzeldir. Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül; bunların hepsi ondan sorumludur."

(İsrâ suresi, 31-36. ayetler)

Bu ayetlerde;

- I. din,
II. neslin,
III. malın

korunması haklarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Tekrar Testi

10. Hz. Peygamber; insanın iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırt edemeyip kafası karıştığı zaman ne yapması gerektiğini şu sözleriyle ifade etmektedir: “İyilik, gönlünün huzur bulduğu ve içine sinen şeydir; kötülük ise insanlar ona onay verseler bile gönlünü huzursuz eden ve içinde bir kuşku bırakan şeydir.”

Buna göre Hz. Peygamber “iyi veya kötü değer yargısı”nı aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirmiştir?

- A) Vicdan B) Vecd C) Nefis D) Amel E) İdrak

11. • “Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz.”
(Mâide suresi, 90. ayet)
- “Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet var etmesi de onun delillerindedir.”
(Rûm suresi, 21. ayet)

Bu ayetlerden İslam’ın önem verdiği aşağıdaki temel haklardan hangisi doğrudan çıkarılamaz?

- A) Aklın korunması B) Neslin korunması C) Canın korunması
D) Dinin korunması E) Malın Korunması

12. İslam dininin önemmediği konulardan biri de insanın ve insana ait temel değerlerin korunmasıdır. İslam, bu amaçla bazı emir ve yasaklar getirerek bunlarla insan hayatının güven içinde sürdürülmesini sağlamayı amaçlamıştır. Sadece Müslümanların değil; tüm insanların haklarını teminat altına alan bu düzenlemeler temel olarak can, nesil, akıl, mal ve din emniyetini sağlamaya yöneliktir.

Buna göre aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi diğerlerinden farklı bir ilkeyi vurgulamaktadır?

- A) Hurafelerden uzak durmak
B) İş ve üretimi, helal yollardan yapmak
C) İbadetlerde şirk ve riyadan kaçınmak
D) İslamın ilkelerini iyi bir şekilde öğrenmek
E) Başka inançtan olanlara karşı hoşgörülü olmak

5. Tekrar Testi

13. İslam dini; zengini daha zengin, fakiri daha da fakir yapan ve mal elde etme hırsıyla güçlünün zayıfı ezmesine neden olan bir sisteme karşılık sosyal adaleti esas almıştır. Zenginlere paylaşmayı, yoksulu görüp gözetmeyi, kazancı helal şekilde elde etmeyi ve helal yolda harcamayı; fakirlere ise çalışmayı, rızkı temin etmek için çaba sarf etmeyi tavsiye etmiştir. Kişilerin sahip oldukları malları cimrilik ederek sırf kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmaları ve yığılmaları eleştirilirken saçıp savurmaları da kınanmıştır.

Bu metinden İslam dini ile ilgili,

- I. Erdemli bir toplumun inşasına çalışmaktadır.
- II. İnsanlar arasında köprü kurmayı amaçlamaktadır.
- III. Malın korunması ilkesine riayet edilmesini istemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

14. "Allah; size ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim mecbur olur da istismar etmeksizin ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa ona günah yoktur. Şüphesiz, Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."

(Bakara suresi, 173. ayet)

Bu ayetten,

- I. Domuz eti ve domuzdan türetilen katkı maddeleri yasaklanmıştır.
- II. Zorunlu durumlarda haram olan maddeler helal hükmündedir.
- III. Kanın, besin maddesi olarak kullanılması haram olsa da farklı işlemler yapılarak kullanılması caizdir.
- IV. Ne sebeple olursa olsun kendiliğinden ölen hayvanın eti murdardır ve haramdır.

hükümlerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, II ve IV

15. "De ki 'Gelin, Rabb'inizin size neleri haram kıldığını okuyayım: Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya iyilik edin. Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın; biz, sizin de onların da rızkını veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın yasakladığı cana kıymayın. İşte bunları Allah size emretti; umulur ki düşünüp anlarsınız. Rüştüne erişinceye kadar yetimin birikimine, onun iyiliğine olmadıkça el sürmeyin. Ölçü ve tartıyı adaletle yapın. Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz. Söz söylediğiniz zaman, yakınlarınız hakkında bile olsa adaletli olun. Allah'a verdiğiniz sözü eksiksiz yerine getirin. İşte düşünüp öğüt alarsınız diye Allah size bunları emretti.'"

(En'âm suresi, 151 ve 152. ayetler)

Bu ayetlerden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Allah'ın koyduğu sınırlara dikkat edilmelidir.
- B) Tevhit ilkesinden taviz verilmemelidir.
- C) Günahlardan uzak durulmalıdır.
- D) Yakın akrabalar gözetilmelidir.
- E) Doğal çevre korunmalıdır.

5. Tekrar Testi

16. • “Bazı içeceklerde sarhoş etmeyecek oranda alkol olabiliyormuş. Bu tarz içecekleri içmek de haram mıdır?”
- “Biz, arkadaşlarla vakit geçirmek için bazen bir araya gelip çay parasına bahis veya kâğıt oyunları oynuyoruz. Bu dinen caiz midir?”
- “Yediğimiz kimi gıdalarda domuzdan elde edilen katkı maddeleri kullanılabiliyormuş. Bunları tüketmek haram mıdır?”

İslam’da helal ve haramlar konusu işlenirken gelen bu sorulara aşağıdakilerden hangisi en kapsamlı cevap olur?

- A) Miktarın azlığı ve çokluğu haram hükmünü değiştirmez. Harama yaklaştıran veya yaklaştıran şüphesi olan şeylerin de haram olduğu unutulmamalıdır.
- B) Eşyada aslanan helal ve serbest oluşturmaz. Dolayısıyla aksi yönde kesin dinî bir hüküm bulunmadıkça her şey helal kabul edilir.
- C) Haramı helalleştirmek için hile yapmak haramdır. Pis olan, akıl ve beden sağlığına zararlı gıdalar yenilemez.
- D) Hakkında kesin bilgi sahibi olunmayan işlerden kaçınılmalıdır. Yani şüpheli şeylerden sakınmak gerekir.
- E) İyi niyet, haramı helal yapmaz. Eğlenmek için de olsa haramdan sakınmak gereklidir.
17. I. İslam’a göre insanların gerek hayatta ve gerekse vefatlarından sonra dokunulmazlıkları vardır. Bu dokunulmazlığın sınırları kesindir. Dolayısıyla, zaruret hâlinde de olsa otopsi yapmak caiz görülmemiştir.
- II. Ötenazi, tıbben tedavisi olmayan ve sürekli acı veren bir hastalığa yakalanmış kimsenin hayatına kendisinin ya da hukuki temsilcisinin izni ile son verilmesidir. Bu uygulama, dinen haramdır; hatta cinayettir.
- III. Organ naklinin zaruret olması ve naklin olumlu sonuç vereceği konusunda güçlü kanaatin bulunması durumunda, organın satımı söz konusu olsa bile organ nakli caizdir.
- IV. Kan bağıışı ve tıbbi bir zaruret olan kan nakli dinen sakıncalı olmayan bir uygulamadır. Kişi başkası için kan bağıışında bulunabileceği gibi kendi tedavisi için de kan nakli yaptırabilir.
- V. Yenilmesi-içilmesi haram olan maddelerin tedavi amaçlı kullanımı, uzman bir doktorun hayati tehlike arz eden bir hastalığın şifasının ancak bu maddeler olduğunu ve başka seçeneğin olmadığını bildirmesi hâlinde caizdir.

Sağlık ve tıbbi meseleler ile ilgili aktarılan bu görüşlerden hangileri yanlış bilgi içermektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, III ve V
18. İslam’a göre, kişi maddi ihtiyaçlarını karşılayacak ve ailesini geçindirecek bir iş sahibi olmalıdır. İmkânı varsa hayır faaliyetlerine katılmak için kazancından pay ayırmalıdır. İşini dürüstçe ve en güzel şekilde yapmalı, hem kazancıyla hem de ürettiği mal ve hizmetle toplum refahına katkıda bulunmalıdır. Ayrıca, mesleki bilgi ve ehliyete sahip olmalıdır. Haramdan korunmak ve helal kazanç sağlamak için gerekli dinî ve ahlaki bilgileri öğrenmelidir. Bu amaçla hareket edildiği zaman iyi niyetin ve iş ahlakının birey ile topluma katacağı birçok kazanım vardır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu kazanımların daha çok toplumsal yönü ile ilgilidir?

- A) Bireyin sorumluluk bilinci gelişir.
- B) Helal kazanç ile elde edilen mal bereketlenir.
- C) İktisadi kalkınmaya ve gelişmeye katkı sağlar.
- D) Kişi işini kaliteli ve en iyi şekilde yaptığı için kazancıyla huzurlu olur.
- E) Kazançlar amaç değil, Allah rızasını elde etmek için araç olarak görülmeye başlar.

5. Tekrar Testi

19. “De ki ‘Gelin, Rabb’inizin size neleri haram kıldığını okuyayım:

- I. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın.
- II. (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın.
- III. Meşru bir hak karşılığı olmadıkça, Allah’ın haram (dokunulmaz) kıldığı kişiyi öldürmeyin. İşte size Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız.
- IV. Rüştüne erişinceye kadar yetimin birikimine, onun iyiliğine olmadıkça el sürmeyin. Ölçü ve tartıyı adaletle yapın. Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz. ...”

(En’âm suresi, 151 ve 152. ayetler)

Numaralanmış ayetlerde sırasıyla İslam’ın korunmasına önem verdiği haklardan hangileri vurgulanmıştır?

	I	II	III	IV
A)	Din	Akıl	Can	Mal
B)	Din	Can	Din	Mal
C)	Akıl	Din	Mal	Can
D)	Din	Nesil	Can	Mal
E)	Akıl	Nesil	Din	Nesil

20. İslam inanç sisteminde helal ve haramlar belirlenirken bazı ölçütler vardır.

Aşağıda verilenlerin hangisi bunlardan biri değildir?

- A) İyi niyetli olmak, haramları helale yaklaştırır.
- B) Temiz, akıl ve beden sağlığına faydalı gıdalar yenilebilir.
- C) Miktarın azlığı veya çokluğu, haram hükmünü değiştirmez.
- D) Eti yenilen hayvanların beslenme ve kesim usullerine dikkat edilmelidir.
- E) Helaller ve haramlarla ilgili fetvalar Kur’an, sünnet ve icmaya uygun olmalıdır.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.